

Esas No : 2021/....
Karar No : 2024/....

T. C.
YARGITAY
CEZA GENEL KURULU

TÜRK MİLLET ADINA
YARGITAY LÂMI

T RAZ

Esas No : 2021/.....
Karar No : 2024/.....
tirazname No : 2016/.....

KARARI VEREN

YARGITAY DA RES : Ceza Dairesi
MAHKEMES :..... Asliye Ceza
TAR H : 24.12.2015
SAYISI :
DAVACI : K.H.
KÂYETÇ :
KATILAN :
SANIK :

I. HUKUKÎ SÜREÇ

Taksirle birden fazla kişinin yaralanmasına neden olma suçundan sanığın 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 89/4, 62, 50/1-a, 52/2-4 ve 53/6. maddeleri uyarınca 4.500 TL adli para cezasıyla cezalandırılmasına, taksitlendirmeye ve sürücü belgesinin 6 ay süre ile geri alınmasına ilkin Asliye Ceza Mahkemesince verilen 24.12.2015 tarihli ve sayılı hükmün sanık tarafından temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay ... Ceza Dairesince tarih, sayı ve oy çokluğu ile "Sanık hakkında hükmedilen hapis cezasının adli para cezasına çevrilmesi sırasında adli para cezasına esas alınan tam gün sayısının gösterilmeyerek TCK'nın 52/3. maddesine aykırı hareket edilmesi," ele tirisıyla TCK'nın 52. maddesinin uygulanması yönünden düzeltilerek onanmasına karar verilmiştir.

Çoğunluk görüşüne itiraz etmeyen Daire Üyeleri

Temyiz incelemesine konu somut olayda; Sanık'in sevk ve idaresindeki aracı kusurlu bir

Esas No : 2021/....
Karar No : 2024/....

ekilde kullanarak, katılan sürücü ile ma dur'nın basit bir tıbbi müdahale ile giderilebilecek derecede yaralanmasına neden oldu u, katılan ile Ma dur'nın yaralanmalarından dolayı ikayetçi oldukları, üphelinin uzla mak istedi i, katılan'in de uzla mak istedi i, ma dur'ya uzla ma teklif edildi i ancak'nın 3 gün içinde bu teklife olumlu cevap vermemesi nedeniyle uzla mayı reddetti inin kabulü ile taksirle yaralama suçunun iki ma durunun da uzla mayı kabul etmemeleri nedeniyle üpheli ile katılan arasındaki uzla tırma i lemleri tamamlanmadan üpheli hakkında, ma durlar ve'nın taksirle yaralanmalarına neden oldu u iddiasıyla TCK'nın 89/4. maddesi gere ince cezalandırılması istemiyle açılan kamu davasında, ilk derece mahkemesince TCK'nın 89/4. maddesi gere ince verilen mahkumiyet hükmünün, uzla mak isteyen katılan ile uzla mak isteyen sanık arasında CMK'nın 253/254. maddelerinde öngörülen uzla tırma i lemleri yapılarak tamamlanarak sanık ile katılan'in arasında uzla ma sa lanması halinde suç vasfının TCK'nın 89/1. maddesine dönü ece i dolayısıyla ilk derece mahkemesinin mahkumiyet kararının, açıklanan uzla tırma i lemleri yerine getirilerek sonucuna göre sanı in hukuki durumu tekrar de erlendirilmek üzere bozulmasına karar verilmesi gerekirken Dairenin ilk derece mahkemesi kararının düzeltilerek onanması yönündeki ço unluk görü üne katılmıyoruz." görü üyle kar ı oy kullanmı lardır.

II. T RAZ SEBEPLER

Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ı 28.01.2021 tarih ve 60386 sayı ile; "Sanık 'in sevk ve idaresindeki aracı kusurlu bir ekilde kullanarak, katılan sürücü ile ma dur'nın basit bir tıbbi müdahale ile giderilebilecek derecede yaralanmasına neden oldu u, katılan ile ma dur 'nın yaralanmalarından dolayı ikâyetçi oldukları, sanık 'in uzla mak istedi i, katılan 'in de uzla mak istedi i, ma dur 'ya uzla ma teklif edildi i ancak 'nın 3 gün içinde bu teklife olumlu cevap vermemesi nedeniyle uzla mayı reddetti inin kabul edildi i,

Taksirle yaralama suçunda, yaralanan iki ma durunun da uzla mayı kabul etmesi gerekti i, ancak ma dur 'nın uzla ma talebini kabul etmedi i nedenle, CMK'nın 253/7. ve Yönetmeli in 7/3. maddesi gere i, ma durların tamamının uzla mamı olması nedeniyle uzla tırma i lemi tamamlanamamı tır. Oysa kanunun tek ceza öngördü ü taksirli fiil ile birden fazla ki inin yaralanması halinde her bir ma dur ile ayrı ayrı uzla tırma yoluna gidilmesi gerekti i kabul edilmektedir. Buna göre, uzla mak isteyen sanık ile katılan arasındaki uzla tırma i lemleri tamamlanmalıdır. Sanık hakkında, ma durlar ve 'nın taksirle yaralanmalarına neden oldu u iddiasıyla TCK'nın 89/4. maddesi gereince cezalandırılması istemiyle açılan kamu davasında, ilk derece mahkemesince TCK'nın 89/4. maddesi gere ince verilen mahkumiyet hükmünün, uzla mak isteyen katılan ile uzla mak isteyen sanık arasında CMK'nın 253/254. maddelerinde öngörülen uzla tırma i lemleri yapılarak tamamlanarak sanık ile katılan 'in arasında uzla ma sa lanması durumunda suç vasfının TCK'nın 89/1. maddesine dönü ece i ve dolayısıyla ilk derece mahkemesinin mahkumiyet kararının, açıklanan uzla tırma i lemleri yerine getirilerek sonucuna göre sanı in hukuki durumu tekrar de erlendirilmek üzere bozulmasına karar verilmesi gerekirken yazılı ekilde hüküm kurulmasının usul ve yasaya aykırı oldu u," dü üncesiyle itiraz yoluna ba vurma tur.

Esas No : 2021/....
Karar No : 2024/....

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 308. maddesi uyarınca inceleme yapan Yargıtay Ceza Dairesince 12.10.2021 tarih ve sayı ile itiraz nedenlerinin yerinde görülmedi inden bahisle Yargıtay Birinci Ba kanlı na gönderilen dosya, Ceza Genel Kurulunca de erlendirilmi ve açıklanan gerekçelerle karara ba lanmı tır.

III. UYU MAZLIK KONUSU

Özel Daire ile Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ı arasında olu an ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyu mazlık; birden fazla ma durun bulundu u taksirle yaralama suçunda uzla tırmanın gerçekte ebilmesi için ma durların tamamının uzla mayı kabul etmesinin gerekli olup olmadı nın belirlenmesine ili kindir.

IV. OLAY VE OLGULAR

ncelenen dosya kapsamından;
Sanı n sevk ve idaresindeki otomobile gündüzün meskûn mahal içindeki otoyolda seyir hâlindeyken sol eride geçmek istedi i sırada katılan idaresindeki araca çarptı ı, direksiyon hâkimiyetini kaybeden adı geçen katılanın da geriden gelmekte olan ba ka bir araca çarpması neticesinde katılan ve di er araçta bulunan ikâyetçi'nın basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek ekilde yaralandıkları, kontrolsüzce erit de i tirmesi sebebiyle tam kusurlu olan sanı a isnat edilen taksirle birden fazla ki inin yaralanmasına neden olma suçunun, suç tarihi itibarıyla CMK'nın 253. maddesi uyarınca uzla ma hükümlerine tâbi oldu u, soru turma evresinde sanı a ve katılan ile ikâyetçi'ya uzla ma teklif edildi i, sanık ile katılan'in uzla mak istediklerine yönelik beyanda bulunmalarına ra men ikâyetçi'nın usulüne uygun olarak posta yoluyla yapılan uzla ma teklifine üç gün içerisinde yanıt vermemesi nedeniyle uzla mayı kabul etmedi i sonucuna ula ıldı ı, bunun üzerine Cumhuriyet savcılı nca CMK'nın 253/7. maddesi gere ince usulüne uygun teklif yapılmasına kar ın taraflardan birinin teklifi kabul etmemesi nedeniyle ayrıca katılan ile sanık arasında uzla tırma yoluna gidilemeyece inden bahisle sanı n 89/4 ve 53/6. maddeleri uyarınca cezalandırılması talebiyle kamu davası açıldı ı, Yerel Mahkemece sanı n sabit görülen taksirle birden fazla ki inin yaralanmasına neden olma suçundan TCK'nın 89/4, 62, 50/1-a, 52/2-4 ve 53/6. maddeleri uyarınca 4.500 TL adli para cezasıyla cezalandırılmasına, taksitlendirmeye ve sürücü belgesinin 6 ay süre ile geri alınmasına karar verildi i, Anla ılmaktadır.

V. GEREKÇE

Konu ile ilgili düzenlemeler öyledir:

"Uzla tırma

Madde 253

(1) A a ıdaki suçlarda, üpheli ile ma dur veya suçtan zarar gören gerçek veya özel hukuk tüzel ki isinin uzla tırılması giri iminde bulunulur:

a) Soru turulması ve kovu turulması ikâyete ba lı suçlar.

b) ikâyete ba lı olup olmadı na bakılmaksızın, Türk Ceza Kanununda yer alan;

...

2. Taksirle yaralama (madde 89),

...

(7) Birden fazla kiinin ma duriyetine veya zarar görmesine sebebiyet veren bir suçtan dolayı uzla tırma yoluna gidilebilmesi için, ma dur veya suçtan zarar görenlerin hepsinin uzla mayı kabul etmesi gerekir.

...

(19) Uzla ma sonucunda üphelinin edimini def'aten yerine getirmesi halinde, hakkında kovu turmaya yer olmadığı kararı verilir. Edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, takside ba lanması veya süreklilik arzetmesi halinde, 171 inci maddedeki artlar aranmaksızın, üpheli hakkında kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verilir.

..."

"Mahkeme tarafından uzla tırma

"Madde 254

(1) Kamu davası açıldıktan sonra kovu turma konusu suçun uzla ma kapsamında olduğu anlaşıldığı takdirde, kovu turma dosyası, uzla tırma i lemlerinin 253 üncü maddede belirtilen esas ve usûle göre yerine getirilmesi için uzla tırma bürosuna gönderilir.

(2) (De i ik:7/11/2024-7531/17 md.) Uzla ma gerçekleştiği takdirde, mahkeme, uzla ma sonucunda **sanı m** edimini def'aten yerine getirmesi **halinde**, davanın dü mesine karar verir. Edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, takside ba lanması veya süreklilik arzetmesi halinde durma kararı verilir.

..."

1. Tanım ve genel de erlendirmeler

Uzla tırma, düzenlendiği CMK'nın 253-255. maddelerinde tanımlanmış ve ildir. Ancak Anglo-Sakson men e'li bir kurum olan **uzla tırma**; "ba ımsız üçüncü bir tarafın (uzla tırmacı-mediator), uyu mazlı in taraflarının rızaya dayalı anlaşmasını desteklemek suretiyle uyu mazlı in çözümünü kolayla tırması süreci" (John D. Feerick, "Toward Uniform Standarts of Conduct for Mediators", Suoth Texas Law Review, Vol. 38, 1997, s. 478; Maureen E. Laflin, "Remarks on Case-Management Criminal Mediation", Idaho Law Review, Vol. 40, 2004, s. 577, aktaran Olgun De irmenci, Onarıcı Adalet Uygulaması Olarak Ceza Muhakemesinde Uzla tırma,1. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2020, s. 87) olarak tanımlanmış ,

Ceza Muhakemesinde Uzla tırma Yönetmeli i'nin 4. Maddesinde, bu kuruma ili kin; "(yasada belirlenmiş) suç(lar) nedeniyle üpheli veya sanık ile ma dur, suçtan zarar gören veya kanuni temsilcisinin, Kanun ve bu Yönetmelikteki usul ve esaslara uygun olarak uzla tırmacı tarafından anlaşılmalrı suretiyle uyu mazlı in giderilmesi süreci" ifadelerine yer verilmiştir.

Anayasa Mahkemesine göre; "ceza hukukunda uzla ma, i lendiği konusunda yeterli üphe bulunan bir suçtan dolayı, ma durun tatmin edilmesi suretiyle fail ve ma dur arasındaki uyu mazlı in giderilmesini amaçlayan, ma durun ve failin uzla maları halinde soru turma veya kovu turmanın

kaldırılmasını sağlayan bir kurum" dur.

Ceza Genel Kurulu ise uzla tırmayı; "uyu mazlı ın yargı dı ı yolla ve fakat adli makamlar denetiminde çözümlenmesini amaçlayan bir alternatif uyu mazlık çözüm yöntemidir. Uzla tırma; bu kapsama giren suçlarda, fail ve ma durun suçtan do an zararın giderilmesi konusunda anla malarına ba lı olarak, devletin de ceza soru turması veya kovu turmasından vazgeçmesi ve suçun i lenmesiyle bozulan toplumsal düzenin barı yoluyla yeniden tesisini sa layıcı nitelikte bir hukuksal kurum" (CGK 10.07.2018 tarihli ve 35-337 sayılı kararı) olarak tanımlamı tır.

"Uzla ma" müessesesi Türk Ceza ve Ceza Yargılaması Hukukuna 01.06.2005 tarihinde yürürlü e giren 5237 sayılı TCK ve 5271 sayılı CMK ile geçmi , CMK'nın konuya ili kin 253 ve 254. maddeleri 06.12.2006 tarihli ve 5560 sayılı Kanun ile de i tirilerek, müessese daha geni kapsama ve daha etkin sonuç verecek bir uygulamaya kavu turulmu tur.

"Uzla ma"nın biçimi itibariyle bir ceza yargılaması müessesesi oldu u açık ise de sonuçları itibariyle maddi ceza hukukunu da ilgilendirdi i tartı masıdır.

Kanun koyucu uzla manın düzenlendi i CMK'nın 253. maddesinin gerekçesinde müesseseyle hangi amacı güttü ünü açıklamaktadır. Anılan gerekçede; "...XXI. Yüzyıl adalet sistemi, ceza adaleti yerine getirilirken, ma durun tatmin edilmesini de ön plâna çıkarmı bulunmaktadır. Suça kar ı sadece ceza yaptırımı yeterli de ildir; zararın giderilmesi ve onarım en ba ta gelen amaç sayılmalıdır... uzla manın hedefi suçun i lenmesinden sonra fail ve ma dur arasında meydana gelen çeki meyi, hâkim veya Cumhuriyet savcısının ya da onların atayacakları bir uzla tırmacının giri imleriyle çözmek hem adaleti sa lamak ve hem de ma duru tatmin etmektir. Böylece zarar giderilince fail ile ma dur arasında barı sa lanabilecektir. Gerçi uzla ma dı ındaki bir kısım yollarla da tazminatın sa lanması olana ı vardır. Ancak uzla ma kurumunda zararın giderilmesi onarım yanında ayrıca bir moral unsurunun da sa lanmasını olanaklı kılmaktadır. Uzla ma böylece özel önleme i levine yardım etti i gibi genel olarak kamunun yararlarının korunmasını da sa lamaktadır..." ifadelerine yer verilmekte, TBMM Adalet Komisyonunun CMK'ya ili kin raporunda da uzla manın suç ma durunun u radı ı zararların kar ılanmasını mümkün kılabilmek açısından etkin bir yol olarak öngörüldü ü belirtilmektedir.

Ekonominin geli meye ba layıp sosyal ya amın karma ık hâle dönü mesiyle alı ılan suçların yanı sıra yeni birçok suç tipi ortaya çıkmı tır. Bu durum mahkemelerin i yüklerinin hızla artmasına ve ceza yargılamalarının uzamasına neden olmu tur. Öte yandan ceza yargılamasında ma durun daha fazla ön plana çıkmaya ba lamasıyla uyu mazlıkların dava konusu olmadan ve ma durun tatmin edilmesiyle sonuçlandırılması gereksinimi do mu tur.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin bazı tavsiye kararlarında, basit nitelikteki suçlarda, adli makamların uyu mazlı ın kovu turma öncesinde ve mahkeme dı ında uzla ma yolu ile hâll edilmesinin üye ülkelere tavsiye edilmesi kabul edilmi tir. Yine ceza yargılamasının en önemli amacının suçun i lenmesiyle do an maddi ve manevi ma duriyetin giderilmesi oldu u Birle mi Milletlerin 29.11.1985 tarihli deklarasyonunda da vurgulanmı tır.

Bu geli melerin sonucu ve yansıması olarak; Türk ceza yargılaması sistemine alınan uzla manın,

sadece sanı a de il aynı zamanda ve öncelikle ma durun zedelenen hukukunun düzeltilmesine hizmet amacı güttü ü ve böylece taraflar arasında suç nedeniyle olu an husumetin giderilmesini de temin ederek toplum huzurunu tesis etmeyi hedefledi i tartı masızdır (CGK 06.11.2007 tarihli ve 212-229 sayılı kararı).

Yasal dayana ı, madde gerekçesinde ortaya konan amacı ve tanımları do rultusunda uzla tırmanın felsefi temellerinin, geleneksel ceza adalet anlayı ından tamamen farklı yeni bir ceza adalet anlayı ı olarak tezahür eden "*onarıcı adalet*" dü ünmesine dayandı ı söylenmelidir.

Fail merkezli olan ceza adaleti anlayı ına kar ılıklı onarıcı adalet, ma dur, fail ve toplum olmak üzere üç grupla da ilgilenmektedir. Onarıcı adalet, suç ve adalet olguları yanında ma dur, fail, toplum ve ceza adalet sisteminin rolüne geleneksel ceza adalet sisteminden farklı bir bakı açısı sunmaktadır. Buna göre suçun temel niteli i, ki isel ve toplumsal ili kileri zedelemesidir. Suç sadece hukuk düzenini ihlal eden bir eylem de il, sosyal ve toplumsal düzeni bozan bir insan tarafından di er bir insana kar ı yapılan haksızlıktır. Ceza adaletinin amacı, suç nedeniyle ortaya çıkan zararın giderilmesi ile ki isel ve toplumsal ili kilerin onarılarak mümkün oldu u kadar eski hâline getirilmesidir. Ma dura onarma sürecine katılma için mutlaka bir seçim hakkı verilmelidir. Bu katılımın içeri inde bilgilendirilme, faille diyalog, faille kar ılıklı olarak uyu mazlı ın çözümü, zararların giderilmesi, korkuların azalması ve güven duygusunun artması gibi hususlar yer almaktadır. Faile, mutlaka ma dura ve topluma kar ı olan **sorumlulu unu**ve yükümlülüklerini üstlenmesi için bir fırsat verilmelidir. Bu fırsatlar ise failin, yükümlülüklerinin belirlenmesi sürecine katılması, ma durla yüz yüze gelmesi, eyleminin ma dur üzerindeki etkilerini anlaması, telafi yollarını bulması eklindedir. Ceza adalet sistemi, ma dur ve faili bir araya getirmek için ceza olgusuna alternatif olacak onarıcı adalet uygulamalarının geli tirilmesine gayret göstermeli ve bu uygulamaları takip etmelidir (Mark S. Umbreit/Robert B. Coates, "Multicultural Implication of Restorative Justice", Federal Probation, Volume: 63, Issue: 2, December 1999, s. 44). Onarıcı adalet, ihlal edilen kurala ve failin cezalandırılmasına odaklanmak yerine, öncelikli olarak dikkatini zarar gören ki iye vermekte ve ortaya çıkan zararın mümkün oldu unca giderilmesine çalı maktadır. Ayrıca faile verdi i zararları giderebilmesi için bir fırsat sunulması gerekti ini söylemektedir. Bu nedenle fail verdi i zararı kabul etmeye ve ardından bu zararı gidermeye te vik edilmelidir. Bu fikir onarıcı adaletin temel ilkelerinden birisini te kil etmektedir (Ekrem Çetintürk, Onarıcı Adalet ve Ceza Adalet Sisteminde Uzla tırma, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara-2017, s. 11- 12).

2- Taksirle yaralama (TCK madde 89) suçunun normatif yapısı

Taksirle yaralama (TCK'nın 89. maddesi) suçunun, CMK'nın 253/1-b/2. maddesi kapsamında uzla tırmaya tabi oldu unda ku ku yoktur. Özel Daire ço unlu u ile Yargıtay Ba savcılı ı arasında çıkan uyu mazlık; TCK'nın 89/4. maddesindeki hükmünün, CMK'nın 253/7.maddesinde yer alan "*Birden fazla ki inin ma duriyetine veya zarar görmesine sebebiyet veren bir suçtan dolayı uzla tırma yoluna gidilebilmesi için, ma dur veya suçtan zarar görenlerin hepsinin uzla mayı kabul etmesi gerekir.*" eklindeki düzenlemede öngörülen "*bir suç*" kapsamında de erlendirilip de erlendirilemeyece ine ili kindir. Bu nedenle ihtilafın çözümü ba lamında TCK'nın 89/4. maddesinin normatif yapısı üzerinde

de durulmalıdır.

Ceza Muhakemesinde Uzla tırma Yönetmeli i'nin 7/4. maddesi öyledir: “Birden fazla suç olmasına ra men kanunda tek ceza öngörülen hallerde her suç için ayrı ayrı uzla tırma yapılır.” Doktrinde Yerdelen, Özbek ve eserin ortak yazar grubuna göre i bu Yönetmelik hükmü, TCK'nın 89/4. maddesinde birden fazla suç oldu unu açıklamak için düzenlenmi tir. Anılan norm, aynı nev’iden fikri içtimanın özel bir türüdür (Erdal Yerdelen - M. Serdar Özbek vd, Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzla tırma, s.151).

Konu ile ilgili olarak doktrinde ve keza:

Koca ve Üzülmez’e göre; TCK’nın 89/4. maddesi kapsamında birden fazla ki inin taksirle yaralanması hâlinde birden fazla (ma dur sayısınca) suç olu ur (Koca-Üzülmez, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Gözden Geçirilmi ve Geni letilmi 6. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2019, s. 265).

Akbulut ve Aksan’a göre; TCK’nın 89/4. maddesinde, tek fiil ile farklı ma durlara kar ı gerçekte en aynı nevi’den fikri içtima vardır. Ama kanun koyucu böyle bir durumda içtimaya ili kin genel kurallara (TCK’nın 43/2. maddesi) göre çözüme gidilmesi yerine özel bir içtima hükmü sevk etmi ve tek ceza verilmesini öngörmü tür (Berrin Akbulut - Murat Aksan, Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzla tırma, 2. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2019, s. 65-66).

De irmenci’ye göre; Burada tek bir hareket ve birden fazla norm ihlali söz konusudur. Dolayısıyla, birden fazla ki inin yaralanması durumunda, norm ihlali birden fazla oldu undan suçun birden fazla oldu u sonucuna varmamız gereklidir. TCK'nın 89/4. maddesinde yer alan düzenleme, birden fazla ki inin taksirle yaralanması durumunda tek bir suçun olu tu u sonucuna gitmemiz için yeterli de ildir. Nitekim bu durumda da TCK'nın 43/2. maddesi kapsamında aynı nev’iden fikri içtima durumu olmasına ra men kanun koyucu, taksirle yaralama ile ilgili özel bir içtima hükmüne yer vermi tir (De irmenci, s. 190)

Feyzio lu, Ekici ve Yemenici’ye göre de; TCK’nın 89/4. maddesi uyarınca taksirli fiille birden fazla ki inin yaralanmasına neden olunması hâlinde birden fazla ki inin yaralanması nedeniyle birden fazla suç vardır, “bir suç”tan bahsedilemez (Metin Feyzio lu, "Uzla tırma Teklifi ve Taraflara Bildirilmesi", U ur Alacakaptana Arma an, C. 1, 2008, s. 336-337, ahin Ekici - Meral Yemenici, "6763 sy Kanunla Yapılan De i iklikler I ı nda Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzla tırma", Erciyes Üniversitesi HFD, Cilt 13, 2018/1).

Keza Göktürk’e göre; tek bir fiille birden fazla ki inin yaralanmasını düzenleyen TCK’nın 89/4.maddesindeki düzenleme, özel bir içtima hükmü olarak kabul edilmelidir. Söz konusu düzenleme, aynı nev’iden fikri içtimaa ili kin genel hüküm kar ısında özel bir içtima hükmüdür. Zira burada dikkat ve özen yükümlülü üne aykırılık te kil eden tek bir fiil bulunmakta ve birden fazla aynı suç (taksirle yaralama) aynı anda farklı ki ilere kar ı i lenmektedir.

Burada “bile ik suç”tan söz edilemez. Kanunda ba ımsız bir suç olarak tanımlanan fiil, bir ba ka suçun temel ekline veya nitelikli ekline ili kin unsurunu olu turabilir; fail hakkında ayrıca bu suçtan dolayı cezaya hükmolunmaz. Bile ik suç tanımında yer alan fiiller, norm kar ısında ortak bir hukuki

de erlendirmeye tabi tutulmak suretiyle tek bir fiil bulundu u kabul edilir. Bile ik suç, tipik fiil tekli inin örneklerinden biridir. ayet, bile ik suç niteli i ta ıyan ayrı bir suç tanımı yoksa, her bir fiil ayrı bir suçta sebebiyet verdi i için gerçek içtima kuralı uygulanır. Hâlbuki, TCK'nın 85/2. maddesi hükmünde, öldürme ve/veya yaralama neticelerine sebebiyet veren tek bir fiil bulundu u gibi; TCK'da bu düzenlemeye yer verilmese idi, duruma göre aynı ya da farklı nev'iden fikri içtimaa ili kin genel hükümler (TCK'nın 43/2 veya 44. maddesi) uygulanacak idi. Bu itibarla, TCK'nın 85/2. maddesi bile ik suç niteli ini ta ıyan ayrı bir suç tanımı de ildir; fikri içtimaa ili kin özel bir düzenlemedir. Kar ılı ında ba ımsız bir ceza öngörümü olması da bunu de i tirmez. Fiil sayısı üzerinde bir etkisi bulunmayan netice, sadece haksızlık muhtevası üzerinde etkilidir. Bu düzenlemede de ortaya çıkan ölüm ve yaralama ekindeki neticelerin sayısı haksızlı ın yo unlu u üzerinde etkili oldu u için iki ve on be yıl gibi alt ve üst basamaklar arasındaki makasın geni tutuldu u bir ceza belirlenmesi yoluna gidilmi tir. ayet bu düzenlemeye yer verilmeyip TCK'nın 43/2 yahut 44.maddesinin uygulanması ile yetinilse idi, faile verilecek ceza haksızlık muhtevasını tüketmede yetersiz kalacak idi (Neslihan Göktürk, Fikri çtima (Suçların çtımaları), 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2013, s. 191-192).

Anılan normun, özgün bir haksızlık/suç tanımı yapmadı ı açıktır. Suçun i leni ekli, zaman, ve sair özellikleri temelinde, basit hâline (TCK'nın 89/1. maddesi) nazaran bir nitelikli hâl düzenlemesi olmadı ı da ortadadır. Tek bir fiille birden fazla aynı suçun i lenmesi hâlini düzenledi inden kar ılı ında ba ımsız bir ceza öngörümü olsa da birle ik/mürekkep suçtan bahsedilemez. Bu nedenlerle anılan normun, taksirle birden fazla ki inin yaralanmasına ili kin "*özel bir içtima hükmü*" olarak düzenlendi inin ve bünyesinde ma dur sayısınca suçu barındıran hâliyle "*bir suç*" cümlesinden olarak addedilmemesi gerekti inin kabulü lazım gelir.

3. Suçların içtimaı konusuna giren hususlarda uzla tırma sorunu

TCK'nın 43/3. maddesi dı ında çe itli suçlarla ba lantılı olarak, aynı nev'iden fikri içtima bulunmasına ra men ya gerçek içtima kuralının uygulanmasını yahut cezanın artırılmasını öngören özel içtima hükümlerine yer verilebilir. Özel içtima hükümlerinin uygulanması gereken hâllerde ayrıca TCK'nın 43. maddesinin 2. fıkrası uygulanmaz. Örne in tek bir fiille birden fazla ki inin yaralanmasını düzenleyen TCK'nın 89/4. maddesindeki düzenleme, özel bir içtima hükmü olarak kabul edilmelidir. Söz konusu düzenleme, aynı nev'iden fikri içtimaa ili kin genel hüküm kar ısında özel bir içtima hükmüdür. Zira burada dikkat ve özen yükümlülü üne aykırılık te kil eden tek bir fiil bulunmakta ve birden fazla aynı suç (taksirle yaralama) aynı anda farklı ki ilere kar ı i lenmektedir (Göktürk, s. 191-192).

Doktrinde uzla tırma ile ilgili özel çalı maları olan yazarların kahir ekseriyeti, TCK'nın 89/4. maddesindeki düzenlemenin, dikkat ve özen yükümlülü üne aykırılık te kil eden tek bir fiil ile birden fazla aynı suçun (taksirle yaralama) aynı anda farklı ki ilere kar ı i lenmesi nedeniyle, bünyesinde ma dur sayısınca ayrı suçu barındıran özel bir içtima hükmü olması itibarıyla her bir suçun ma durunun, di erlerinden ba ımsız olarak ayrıca uzla abilece i dü üncesindedirler (Akbulut-Aksan, s. 66, Feyzio lu, s. 337, Ekici ahin/Yemenici, s. 489, De irmenci, s. 190, Yerdelen - Özbek, s. 151). Çetintürk ise farklı gerekçe ile aynı görü ü savunmaktadır (Çetintürk, s. 517).

Hatta Akbulut ve Aksan, TCK'nın 89/4. maddesinin kapsamına giren bir olayda iki ma dur ya da suçtan zarar gören bulundu unda birisi ikâyet etmedi inde, ikâyetinden vazgeçti inde veya uzla tı nda, ikâyet eden, vazgeçmeyen veya uzla mayan di er ki i nedeniyle fail hakkında yapılan yargılamada artık 89/4 de il, bir yaralama kaldı ndan taksirle yaralama (TCK'nın 89/1-3) hükümleri gere ince ceza belirlenmesi dü ünçesindedir (Akbulut - Aksan, s. 66).

u hâlde amaç ve felsefi arka planı ortaya konan uzla tırmaya ili kin ceza normları yorumlanırken; geleneksel, eklî ve normatif odaklı bakı açısının, ma dur-sanık-toplum merkezli *onarıcı adalet* parametrelerini esas alan bir yakla ıma müncer olması zorunlulu una i aret etmek gerekir. Bir ki inin ba ka birisine yaptı ı adaletsizli in düzeltilmesi sorumlulu unun temeline (Mustafa Erdo an, Hukuk ve Adalet Hukuk Yayınları, s. 89) dayanan düzeltici (onarıcı) adalet anlayı ı, öncelikle haksız bir müdahaleye maruz kalan ma dur hakkının yerine ikamesini önceler. Buna ba lı olarak da sanı ı ki isel ve toplumsal bir sorumlulu a sevk eder. Böylece kamu düzeni spesifik olay ba lamında yeniden tesis edilmi , toplum barı ve huzuru sa lanmı olur. Zikredilen amaçların aynı zamanda ceza adalet politikasının nihai hedeflerini te kil etti inde de ku ku yoktur. Nihayet önemle vurgulamak gerekir ki, düzeltici/onarıcı adalet anlayı ı ba lamında uzla ma; sadece sanık için bir sorumluluk de il, ma dur için de bir haktır. Bu nedenle amaca hizmet edecek yorum; ne sanı ı sorumluluktan kurtarmalı ne de ma duru bu hakkından etmelidir.

Di er taraftan, taksirle yaralama suçunun, CMK'nın 253/1-b/2 maddesi kapsamında uzla tırmaya tabi oldu unda ku ku yoktur. Ayrıntılı gerekçelerine ilgili bölümde yer verildi i üzere; TCK'nın 89/4.maddesi, dikkat ve özen yükümlülü üne aykırılık te kil eden tek bir fiil ile birden fazla aynı suçun (taksirle yaralama) aynı anda farklı ki ilere kar ı i lenmesi itibarıyla aynı nev'iden fikri içtimaa ili kin genel kural (madde 43/2) kar ısında özel bir içtima hükmü oldu undan CMK'nın 253/7. maddesinde yer alan; *"Birden fazla ki inin ma duriyetine veya zarar görmesine sebebiyet veren bir suçtan dolayı uzla tırma yoluna gidilebilmesi için, ma dur veya suçtan zarar görenlerin hepsinin uzla mayı kabul etmesi gerekir."* ekindeki düzenlemede öngörülen *"bir suç"* kapsamında de erlendirilemez.

Bu durumda, uzla tırma kurumuna tabi olması için hukuki engel bulunmayan TCK'nın 89/4.maddesine istinaden yürütülmekte olan bir ceza soru turması ya da görülmekte olan bir dava kapsamında;

a. Her bir (suçun) ma durun(un), di erlerinden ba ımsız olarak ayrıca uzla abilece inin,

b. Birden fazla ma dur ya da suçtan zarar görenin bulundu u hâllerde, bunlardan sadece birisi uzla mayı kabul etmez ise üpheli/sanı ın eyleminin anılan Kanun'un 89/4. maddesi de il ve fakat 89/1(2-3). maddeleri ba lamında tartı ılıp de erlendirilmesi gerekti inin,

c. Birden fazla ma dur ya da suçtan zarar görenin bulundu u hâllerde, bunlardan birden fazlasının uzla mayı kabul etmemesi hâlinde, üpheli/sanı ın eyleminin anılan Kanun'un 89/4. maddesi ba lamında de erlendirilmesi gerekti inde ku ku bulunmamakta ise de kabul eden ma dur ya da suçtan zarar görenlerin uzla ma haklarını kullanmalarına da yasal engel olmadı ının kabulünde zorunluluk vardır.

Bu açıklamalar ı ı nda somut olay de erlendirildi inde;

Esas No : 2021/....
Karar No : 2024/....

Taksirle katılan ile ikâyetçi'nın basit bir tıbbi müdahale ile giderilebilecek derecede yaralanmalarına sebep olmak suçundan sanık hakkında yapılan yargılama neticesinde, anılan suçun CMK'nın 253. maddesi uyarınca uzla ma hükümlerine tâbi olması nedeniyle soru turma evresinde sanı a ve katılan ile ikâyetçi'ya uzla ma teklif edildi i, sanık ile katılan'in uzla mak istediklerine yönelik beyanda bulunmalarına ra men ikâyetçi'nın usulüne uygun olarak yapılan uzla ma teklifine üç gün içerisinde yanıt vermemesi nedeniyle uzla ma teklifini reddetmi sayıldı 1, Cumhuriyet savcılı nca CMK 253/7.maddesi gere ince usulüne uygun teklif yapılmasına ra men taraflardan birinin teklifi kabul etmemesi nedeniyle ayrıca katılan ile sanık arasında uzla tırma yoluna gidilemeyece inden bahisle 89/4. maddeleri uyarınca cezalandırılması talebiyle hakkında kamu davası açılan sanı n aynı suçtan mahkûmiyetine karar verildi i anla ılan olayda;

Uzla tırma kurumuna tabi olması için yasal engel bulunmayan TCK'nın 89/4.maddesi kapsamında görülmekte olan dava kapsamında; her bir (suçun) ma durun(un), di erlerinden ba ımsız olarak ayrıca uzla abilece inde ve birden fazla ma dur ya da suçtan zarar görenin bulundu u hâllerde, bunlardan sadece birisi uzla mayı kabul etmez ise sanı n eyleminin anılan Kanun'un 89/4. maddesi de il ve fakat 89/1(2-3). maddeleri ba lamında tartı ılıp de erlendirilmesi gerekti inde ku ku bulunmadı ndan Yerel Mahkeme hükmünün, uzla mak isteyen sanık ile uzla mak isteyen katılan arasında uzla tırma i lemleri yapılıp tamamlanarak uzla ma sa lanması hâlinde sonucuna göre sanı n hukuki durumunun de erlendirilmesinde zorunluluk bulunması nedenleriyle bozulmasına karar verilmelidir.

Bu itibarla Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı nın itirazı yerindedir.

Ço unluk görü üne katılmayan altı Ceza Genel Kurulu Üyesi; Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı nı itirazının reddine karar verilmesi gerekti i dü üncesiyle *kar ı oy* kullanmı lardır.

VI. KARAR

Açıklanan nedenlerle;

1- Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı nı itirazının **KABULÜNE,**

2- Yargıtay Ceza Dairesinin 24.11.2020 tarih ve sayılı düzeltilerek onama kararının

KALDIRILMASINA,

3- Asliye Ceza Mahkemesinin tarihli ve sayılı hükmünün, uzla mak isteyen sanık ile uzla mak isteyen katılan arasında uzla tırma i lemleri yapılıp tamamlanarak sanık ile katılan'in arasında uzla ma sa lanması hâlinde sonucuna göre sanı n hukuki durumunun de erlendirilmesinde zorunluluk bulunması nedenleriyle **BOZULMASINA,**

4- Dosyanın, mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ma **TEVD NE,** **06.11.2024** tarihinde yapılan müzakerede *oy çoklu uyla* karar verildi.

.....
Birinci Ba kanvekili

.....
.....C.D. B k.

.....
.....C.D. B k.
tiraz ret

Esas No : 2021/....
Karar No : 2024/....

.....C.D. B k. tiraz retC.D. B k. tiraz retC.D. B k. tiraz ret
..... tiraz ret
.....C.D. B k. V. tiraz ret tiraz ret
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Kar ıla tırıldı.
Yazı leri Müdürü

M.A